

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > ג-פ מגפה-בלבביפדיה מחשבה

ג-פ מגפה-בלבביפדיה מחשבה

שורש ג-פ, מגיפה, נגיפה

פרק א | ג' בחינות המגיפה ושרשי המגיפות

בקשו מעט ללבן - כאשר יש כח של חולי ומיתה בעולם - להבין בשרשי הסוגיות, נעסוק מעט בסיעתא דשמיא, להבין מהו **מגיפה**, וההרחבה של זה **נגיפה** - **נגף**, כמו שנאמר לשון זו בפרשת שור המזיק "כי **יגוף** שור איש את שור רעהו", וכן על זה הדרך.

שורש לשון מגפה בלשון הקודש

מגפה נקראת **מגיפה** בלשון הקודש מאותו שורש של המילה **גוף**, **גופו** של האדם, והדוגמא הבהירה זהו מה שנאמר בתחילת פרשת משפטים "אם **בגפו** יבוא **בגפו** יצא אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו", אומר רשי מהו "**בגפו**" - **לבדו** זהו המשמעות של השורש **גף** דבר שמציאותו עומדת לבד, זהו לשון **גופו**.

זהו הגמרא הידועה במסכת בבא קמא בפרק הכונס "דבר בעיר כנס רגליך", כמו שדורשת שם הגמ' את הפסוק "בוא חדריך סגור דלתיך בעדיך" והרי שהאדם נמצא לבדו. - וא"כ, (על אף שבדקות, **דבר ומגיפה** אלו הם שתי מדריגות, פעמים חז"ל מצרפים אותם ופעמים מבדילים אותם) כאשר יש מגיפה, זה המציאות, שאדם נמצא לבדו.

וא"כ, בטעם הראשון, על שם כן המגיפה נקראת **מגיפה** מלשון "**בגפו** יבוא", - לבדו, שהמגיפה גורמת שהוא נמצא לבדו, - "לך עמי בוא חדריך סגור דלתיך בעדיך".

פנים נוספות, לשון '**גף**' בלשון הקודש משמשת כדוגמא, מלשון "**מגופת** החבית", של **גף** משמשת בלשון חז"ל כמו שמצאנו "**הגפת** דלתות" וכן ע"ז הדרך, ששם הגפה נקראת **הגפה** מלשון כיסוי, סתימה של הדבר, ומצד כך, כאשר יש מגיפה, גדר הדבר הוא שנעשה סיתום, העלם, כיסוי, - האור הפנימי איננו נמצא בהתגלותו, אלא יש הסתרה, וההסתרה הזו, היא הנקראת **מגיפה**, מסתירים את האור הפנימי, - זו ההבחנה הנוספת במדריגה הנקראת מגיפה.

שורש המגיפה בגפן שאכל אדם הראשון

ובדקות יותר, שורש החטא שהיה אצל אדם הראשון, מה שהוא אכל מעץ הדעת, והגמ' בברכות דף מ' ע"א ועוד אומרת לחד מ"ד, "אותו אילן שאכל אדם הראשון ממנו **גפן** היה", שממנו נעשה היין שמביא יללה לעולם - "ענבים סחטה לו ואכל", **הגפן** הוא מאותו שורש של **מגיפה**, מה טיבו של גפן - כאשר סוחטים אותו, הוא נהיה יין, ואז, "נכנס יין יצא סוד", אבל הגפן כשלעצמו, מה הגדרתו - דייקא לפני הסחיטה, היין מכוסה ונעלם בתוכו, - על שם כך בעומק, הגפן נקרא **גפן**, מאותו לשון של **מגופת** החבית, שהוא כיסוי החבית, - היין מוסתר, נעלם, מכוסה בתוך **הגפן** זה השורש של החטא הראשון שהיה בעולם, - ולכן, מכח כך נעשה מציאות של הסתרה, ובדקות, כדברי רבותינו כידוע מאוד, קודם חטא אדם הראשון היה לו "כתנות **אור**", אבל לאחר החטא זה נעשה "כתנות **עור**", - ואז התחדש מציאות הגוף כמו שאנחנו מכירים אותו היום, - קודם לכן, הגוף היה מציאות של **הארה** - "כתנות **אור**", ונמצא, שהגוף שאותו אנחנו מכירים עכשיו, הוא נקרא **גוף** מלשון **גף** - לשון של הסתרה, שהוא מסתיר את הדבר, מעלים את הדבר, כמו שנתבאר בבחינת **מגופת** החבית, והגפית דלתות.

וזה השורש של **מגיפה**, שורשה הוא, - מדגישים עכשיו - **בגפן** שממנו אכל אדם הראשון, **שהמגיפה** הוא על שורש מציאות הגפן, ואדם הראשון, כאשר הוא נקנס, שם נאמר "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", כלומר הוא לא רק שב **למקום** העפר, אלא הוא שב **למהות** העפר, שמהות העפר הוא מלשון **פירור** כידוע, - כאשר יש דברים נפזרים, אחד מהכלים המצרפים את הדברים הנפזרים, הוא הנקרא **מגריפה**, שגורפים בו את הדברים, כדוגמת מגריפה שגורפים בה את הגחלים מהתנור, וכן על זה הדרך, כלומר, - דבר שהוא מפוזר ורוצים לאוספו, לוקחים מגריפה ואוספים אותו, - זה מצד תולדת החטא שנאמר בו "עפר אתה ואל עפר תשוב", שנעשה מציאות של פירור, והמגריפה מצרפת את האדם.

ומכל מקום א"כ, בעומק מציאות המגיפה, היא יוצרת פירור, - מהלך ראשון הזכרנו, שהיא יוצרת מציאות של לבד, מלשון "אם בגפו יבוא בגפו יצא" שפירושו הוא - לבדו. - מהלך שני כמו שהזכרנו, היא יוצרת מציאות של כיסוי והסתרה, ומהלך שלישי שהיא יוצרת מציאות של התפוררות, ובדקות, מה שהיא יוצרת מציאות של לבד, והיא יוצרת התפוררות, "בני ביקתא חדא נינהו", כי ה"לבד", יוצר מציאות של התפוררות.

אבל בהגדרה דקה, אלו הם **ג' הבחנות שורשיות** מהי המציאות שנקראת מגיפה, - עד כאן הקדמה שורשית ללשון, מגפה בלשון הקודש, - מהו גדר מציאות של מגיפה.

שורש הנגף שבמצרים וה"רפוא לישראל" שבגאולת מצרים

יתר על כן, יש מגיפה שנמצאת אצל אומות העולם, ויש מגיפה שנמצאת אצל ישראל. - המגיפה הראשונה שנאמרה בתורה, היא ביחס למגיפה שהיתה באומות העולם, ולא ביחס לישראל, - זוהי המגיפה שנאמרה ביחס למצרים, שבמכות של מצרים נאמר ג' פעמים לשון של מגיפה, - במכת צפרדע, - במכת ברד, ובמכת בכורות, שהקדוש ברוך הוא נוגף את מצרים, - זה נאמר בספר שמות פרשת וארא - בפעם הראשונה, ביחס למכת צפרדע, (פרק ז' פסוק כ"ז) "**ואם מאן אתה לשלח הנני נוגף את כל גבולך בצפרדעים**".

ובמכת ברד נאמר שהקדוש ברוך הוא ישלח "**את כל מגפותי**", שם, לא נאמר רק לשון של מגיפה כפשוטו, אלא "**כל מגפותי**", - ויש כמה ביאורים בדברי רבותינו מהו "כל מגפותי", ומ"מ, שם א"כ, נאמר לשון רחבה יותר, "כל מגפותי".

ובמכת בכורות נאמר, שהקדוש ברוך הוא נגף את מצרים, - ולשון הפסוק בישעיה כידוע "**נגוף ורפוא**", שע"ז דורשים חז"ל "נגוף למצרים ורפוא לישראל".

וא"כ הנגף שמתגלה שם, הוא נגף שמתגלה ביחס למצרים, אבל בישראל, דייקא היה מציאות של "רפוא לישראל", שהיפך מציאות ה"נגוף", היה מציאות של "רפוא", - דבר והיפוכו, ואם נגדיר את זה בהגדרות הקודמות שהוזכרו לעיל, בגדר של **מגיפה**, ג' ההגדרות שהוזכרו, - המהלך הראשון שהוזכר שזה מלשון של "לבד", - והרי במצרים, אופן היציאה של בני ישראל ממצרים, לא היה באופן שכל אחד יצא לבדו, אלא כל מהות היציאה היתה באופן שכל כנסת ישראל יצאו יחד, - ויהי בעצם היום הזה יצאו **כל צבאות ה'** מארץ מצרים", שיציאתם ממצרים היתה באופן של צירוף.

ובמהלך השני שהוזכר, שההגדרה של **מגיפה** הוא מלשון **מגופת** החבית, מציאות של הסתרה, באיזה אופן היתה הגאולה - "לילה כיום יאיר", דייקא, ההיפך מהסתרה, - וקדם לזה מכת חושך, וגם שם, "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", שזה השורש לאור שהתגלה בלילה התקדש החג במכת בכורות שבו "לילה כיום יאיר", והרי, שהיה מציאות של הארה.

ובמהלך השלישי שהוזכר, שמגיפה היא במדריגת הפירור שנמצא במגיפה, - דייקא, "נגוף למצרים ורפוא לישראל", שזהו הלשון "**רפוא**" - הוא מרפא את הפירור, זהו **רפוא - פרא**, שנעשה בפירור מציאות של צירוף ואחדות, והדוגמא הבהירה

לכך, זה קרבן פסח, שהרי האופן שקרבן פסח נאכל, הוא בחבורה, - נאכל בצירוף, נמצא שעומק כל גאולת מצרים, היא ההיפך מה"נגוף למצרים", שנסתלק מהם מציאות המגיפה שהתגלתה במצרים.

השייכות של עמלק למדרגת המגיפה

אבל ביציאתם ממצרים, הרי היה את מלחמת עמלק, כמו שכתוב בקרא "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, אשר קרך בדרך", כלומר, מה שעמלק בא בדרך, ביציאת מצרים, כמו שהוזכר פעמים רבות מאד, אין הכוונה שעמלק פגש אותם במדבר, אלא, מה שמבואר בפסוק זה הגדרה שונה, - הוא פגש אותם "בדרך בצאתכם ממצרים", כלומר, הוא מתייחס ליציאה ממצרים, ובדקות, כבר הוזכר פעמים הרבה, - הוא הממוצע שמעכב את היחס בין היציאה ממצרים לכניסה לארץ ישראל, זה כחו של עמלק, - מצד היציאה, זה מה שבא עמלק ופגש בישראל, וכשבאו ישראל לארץ, נצטוו בג' מצוות, להמליך להם מלך, **להכרית זרעו של עמלק** ולבנות את ביהמ"ק, כלומר שזה גופא המלחמה, להכרית את זרעו של עמלק, ביציאה ממצרים, ובכניסה לארץ ישראל.

ומ"מ, ביחס דידן השתא, היחס של מה שעמלק בא עליהם, הוא ביחס ליציאתם ממצרים, ובפרטות לענייני דידן, - כיון שמה שהתגלה ביציאת מצרים היה "נגוף למצרים ורפוא לישראל", א"כ, כחו של עמלק הוא לקחת את ה"נגוף" ולגלות אותו אצל בני ישראל, - זה מה שבא עמלק "בדרך בצאתכם ממצרים", - כל הגדרת היציאה הוא "נגוף למצרים ורפוא לישראל", ולפי"ז, גדר עמלק שבא בדרך, הוא - להחזיר את מציאות ה"נגוף", חס ושלום, למציאותם של ישראל.

ניתן רמז בעלמא, ולאחר מכן נשתדל - ונפתח את הסוגיא בהרחבה, המילה **מגיפה** עצמה, כמה היא עולה בגימטריא? - פעמים כתוב **מגיפה עם י'**, ופעמים **מגיפה בלי י'**.

כלומר, כשזה נכתב בתורה זה נכתב בלא י', אבל רבותינו מביאים את זה עם י', וכאשר הם מונים את זה במנין של גימטריאות, פעמים מונים אותו עם י' ופעמים בלי י', - כשמונים אותו עם י', הוא בגימטריא **קל"ח** שזההחלק, - **הפיורו** שהזכרנו קודם, ופעמים מונים אותו בלי י', שאז זה עולה **קכ"ח**, והדוגמא הבהירה לכך, - שרה אמנו, שהיא הרי הראשונה שנכנסה לגלות מצרים, - שכשלקח אותה פרעה, היתה אצלה הגלות הראשונה, ואז נעשה כל הנגעים הגדולים על פרעה, - ושרה מתה בת **קכ"ז** שנים, שזה בגימטריא **מגפה** עם הכולל, כמנין ח"י שרה, וזה ה"נגוף למצרים", כי הרי על פי הדבר אשר אמרה שרה, היה נעשה הנגף, וא"כ, שם היה ה"נגוף למצרים", ומכנגד התגלה ה"רפוא לישראל" שזה מנין ח"יה של שרה שהוא כמנין **מגפה**, כפי שהוזכר, שעולה **קכ"ח**.

וב' פעמים מגפה עולה בידינו **רנ"ו** שזה בגימטריא **אהרן** הכהן, והרי בזכות אהרן הכהן היו ענני הכבוד, - ועמלק הרי, היה לוקח את אלו שפלטם הענן, וכשמת אהרן, מפורש בקרא שבא עמלק, שהסיבה שהוא בא זהו מחמת שנסתלק הענן, שאז, היה כחו של עמלק להגיע, - ואז הוא חזר מכחו של משה.

אבל מ"מ, זה **אהרן** גימטריא **ב' פעמים מגפה**, כאן רמוז המציאות שעמלק מתייחס ביחס למגיפה, - וביחס לאהרן, וכמובן, נזכיר את זה להלן בכל סוגיית הקטורת שעוצרת את המגיפה שבהא מכחו של אהרן, ופנחס בן אלעזר, בעזרת ה' להלן, אבל נקטנו דוגמא של רמז בעלמא, ביחס של עמלק ושייכותו למדרגת המגיפה, - שכשמתגלה הסתלקות אהרן, שמכחו הסתלקה המגפה, אז מגיע מציאותו של עמלק, וכן הוא מגיע קודם לכן בפעם הראשונה, לאלו שפלטם הענן.

ארבעת המגיפות שהיו בישראל שמוזכרים בתורה

אבל מכל מקום, ארבע פעמים שארעה מגיפה בבני ישראל, מצאנו להדיא בחמשה חומשי תורה, אלו הם ארבע פעמים יסודיות שמוזכר כלפי מה שהיה בהם, יחס של **מגיפה** - **נגף** בבני ישראל, ואמנם מוזכר בתורה בעוד מקומות לשון של נגף, למשל בקללות שבפרשת בחוקותי ובפרשת כי תבוא, שחס ושלום הם **ניגפים** לפני אויביהם, אבל מהלך של מגיפה שהיתה, שמוזכרת בתורה, אלו הם בארבע מקומות.

א. זה נאמר ביחס לעגל, שכאשר הם חטאו בעגל, היה אז שלשה סוגי מיתות, כמו שאומרת הגמ', וכמו שחז"ל מחדדים במדרשים, ואחת מן המיתות היתה, מה שחלקם מתו במיתת מגיפה, - היה חילוק בין בעדים ובהתראה, או בעדים ובלא התראה, או בלא עדים ובלא התראה אבל בכל אופן, כמו שמפורש בקרא, היתה מיתת מגיפה בעגל.

ב. במרגלים, שכאשר הם באו להיכנס לארץ ישראל, גם שם היה מציאות של מגיפה, - ושם גם היה את השלב, שהם ניסו קודם זמנם לעלות ולהיכנס, וגם בזה היה את אותו מהלך, - חלק מהמהלך של המרגלים.

ג. המהלך הנוסף שהיה מגיפה, זהו בעצת בלעם במעשה פעור, שהיתה שם מגיפה.

ד. ופעם נוספת שנאמר מגיפה, זה נאמר במעשה של קורח, - ושם הרי היה את כל ענין הקטורת, - "החל הנגף בעם", ושם אהרן לקח את הקטורת וסילק את המגיפה.

אלו הם ד' פעמים שמוזכר בתורה מגיפות שהיו.

ונחזור עוד פעם, א"כ, שורש כח המגיפה הוא במצרים, ששם עיקר הנגף, "נגוף למצרים", ועמלק מנסה להחזיר את מציאות המגיפה בחזרה גם לישראל, - עמלק בא ברפידים, במקום **שרפו** ידיהם, **רפו** מלשון **פירור**, שזה שורש המגפה כמו שנתבאר במהלך השלישי, והוא כח ההסתרה שבמגיפה, ועמלק נלחם הרי במי שפלטו הענן שהוא נמצא **לבד**, - הזכרנו ברמז את כל שלושת החלקים, ונחזור עוד פעם בסדר שהוזכר קודם לכן, - עמלק מחזיר את מציאות המגיפה, והוא נלחם במי שפולט אותו הענן, דהיינו שהוא יוצא ונמצא לבדו, - זה ההגדרה של מי שפלטו הענן, וכן עמלק, הוא מציאות של ההסתר פנים, שזה המהלך השני של המגיפה, והמהלך השלישי שהוא הפירור, - על שם כן עמלק מגיע כאשר בני ישראל חונים **ברפידים**, וכמו שהוזכר פעמים רבות מאד, מיסוד רבותינו, שרפידים נקרא **רפידים** מלשון **רפיון - ידים, רפ - פר**, כלומר, **פירור** הידים, בבחינת "אין ולא **ורפיא** בידיה", שהוא אוחז את הדבר, אבל לא באופן חזק.

זה כחו של עמלק כשהוא מגיע על ישראל.

שורש ארבעת המגיפות בשם עמלק

ומדגישים עכשיו - מכחו של עמלק באו כל הארבע מגיפות שהוזכרו, וזה רמוז במילה עמלק עצמה.

ע' של עמלק זה **עגל**, - זה כח המגיפה שהיה בעגל.

מ' של עמלק זה המרגלים.

הל' של עמלק **למ"ד** במילוי, עולה בגימטריא **כהן** (עם הכולל) כידוע, זהו מעשה של פנחס - שנתכהן פנחס מכח כך שהוא עשה את מעשה הקנאות כשהחל הנגף, ומכח מעשיו נסתלק מציאות הנגף. - ובדקות, שהרי זה היה גם מעשה של "קנאים פוגעים בו", וא"כ זה לא בגדר "ללמוד וללמד", שמקבל את זה מרבו, אלא בבחינת **למ"ד - שלמד** מעצמו, וזהו **למד** שהוא בגימטריא **דע**, שזה היה עצת בלעם שהוא דעת דקלקול. - הזכרנו שלש מהלכים בקצרה היכן רמוז המגיפה שהיה במעשה דפנחס **בל'** של עמלק, ומ"מ זהו **הל'** ששייך למגיפה שהיתה במעשה דפעור.

והמגיפה הרביעית שהוזכרה, זהו **הק'** של עמלק - קורח.

וא"כ אלו הם ארבעת המגיפות שרומזים באותיות של עמלק.

והרמז, הוא רמז שמעיד על מהות פנימית, - שמכח עמלק חל מציאות המגיפה, - שכל ארבעה פעמים הללו שהיתה מגיפה, רמוזים באותיות של עמלק כמו שנתבאר, זה שורשי המגיפה שהיתה בקומתם של ישראל כמו שחודד.

פרק ב' | סילוק המגיפה על ידי ה"כופר נפש" ויום הכיפורים

מהלכי ה"כופר נפש" שמונע את הנגף

עד כאן הזכרנו איפה היו בפועל, המגיפות שהיו בקומת ישראל, - ד' הפעמים שרמוזים בעמלק, אבל מהו הדבר שמצאנו להדיא מפורש בקרא שהוא **הגורם** למגיפה בבני ישראל? - זה מה שנאמר בתחילת פרשת כי תשא "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו וגו' **ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם**", כלומר, מכלל לאו אתה שומע חס ושלום, את הצד ההפוך, שאם מונים ולא לוקחים כופר, - יש מציאות של נגף, וכך הרי היה בימי דוד המלך, שמנו את בני ישראל, והיה ח"ו, נגף בבני ישראל, - חז"ל מונים את הטעמים, במה טעה דוד המלך שמנה את בני ישראל, אבל בכל אופן - זהו מציאות הדבר שע"י מנין חל מציאות הנגף, ולצורך כך "ונתנו איש כופר נפשו", מהו "כופר נפשו", כלומר, מה גורם ה"כופר נפש", - איך הוא פועל שממילא אין מגיפה? - יש שני מהלכים יסודיים, פשוטים, בדברי רבותינו, מהלך ראשון שהוא המהלך הפשוט, - כאשר מונים את בני ישראל יש בהם מגיפה, אבל אם כל אחד נותן מטבע - מחצית השקל, א"כ מונים את המטבעות, וכשמונים את המטבעות, אף שמכלל זה אנחנו יכולים לדעת כמה נמצאים בבני ישראל, - זה בתוצאה, אבל את מה מנינו - את המטבע, עליהם חל שם המנין, - "אין הברכה שורה בדבר המנוי ובדבר הספור", - אבל כאשר בני ישראל נתנו את מחצית השקל, מנו את המחציות, וע"י כן, אין מציאות של נגף, - זה המהלך הפשוט בדברי רבותינו.

המהלך השני, כמו שהזכירו המפרשים, - יש במהר"ל ועוד, שאין הכי נמי, - באמת מונים מנין רגיל, וצריך לחול מציאות של נגף, - ולכן נותנים "כופר נפש", שמכפר על הכח שהוא צריך להחיל חס ושלום את הנגף, - עליו מכפר ה"כופר נפש", ואומר המהר"ל שיש בזה נפקא מינה, מתי הזמן לתת את ה"כופר נפש", מה יקרה אם יקדימו את ה"כופר" למציאות המנין, וכמו כן, באופן שכל אחד נתן כופר נפש, אבל לא ספרו את המטבעות, אלא ספרו באמת את בני ישראל, - שאם הסברא שה"כופר נפש" מהני, מחמת שסופרים את המטבעות, כאן ספרו את בני ישראל, זה לא יהני, אבל אם זה מחמת שהכופר מכפר על הדבר, א"כ, גם אם מנו את בני ישראל, כאן שניתן מציאות של כופר, - זה מהני, כמו שהוזכר.

משמעות הלשון "כופר" שבכחו להכניע המגיפה

ולפי זה, - להבין יתר על כן, מהו גילוי מציאות ה"כופר נפש" שחל בבני ישראל, - הפעם הראשונה שמצאנו בתורה לשון של **כופר** זהו בפרשת נח "וכפרת אותו מבית ומחוץ **בכופר**", וא"כ, לשון של **כופר** זהו **כיסוי** של הדבר, כל' הפסוק "כפור כאפר יפזר", שזהו מציאות של דבר המכסה, זוהי בחינת כופר - כיסוי, שכיסו בו את התיבה.

ולעניינא דידן, איך מהני מה שנותנים כופר כנגד מה שמונים את בני ישראל, בכדי שלא יהיה נגף בבני ישראל, - בשלמא אם מונים את המטבעות ולא מונים את בני ישראל עצמם, תינח, שכיון שלא מונים אותם, אין נגף, - מובן -, אבל לפי הצד השני, כמו שהזכרנו מהמהר"ל ועוד, שגדר מציאות הכופר, שבשעה שנותנים כופר, - הכופר מכפר על מציאות הנגף, צריך לבאר איך הכופר מכפר על מציאות הנגף.

ונחמד, הרי הזכרנו את הפסוק בישעיה "נגוף למצרים ורפא לישראל", "רפא", זהו **א' - פר**, והיינו שכנגד הנגף עומד ה"רפוא", - זה מהלך אחד, והמהלך השני הוא, שכנגד הנגף עומד **הכופר** שזה אותיות **כ' - פר**, כמו **הרפוא** שהוא **פר-א'**, כאן **בכפר** זהו **פר - כ'**, שהפר שווה בשניהם אהדדי, וא"כ, אנחנו כבר מבינים שהיחס של **הכופר** הוא יחס עצמי שבכחו להכניע את מציאות הנגף, - כמו שהרפא הוא ההיפך של מציאות הנגף, כמו"כ גם **הכופר** הוא ההיפך מציאות **הנגף**, שהוא מכפר על הדבר.

כפרת יום הכפורים - על מציאות הנגף

ונפתח עכשיו את נקודת הדבר, מה עומק הדבר שהוא מכפר על מציאות הנגף, - הרי יום אחד בשנה יש לנו את "יום הכפורים" שנקרא יום **הכפורים** מלשון "ונתנו איש כופר נפשו", כלומר, מה שיום **הכפורים** הוא מלשון **כופר**, כי הוא מכפר על המציאות של הנגף, לפי"ז, - אם כנגד מנין נותנים כופר בכדי שלא יהא נגף, כמו"כ יום הכפורים מכפר על מציאות של נגף, וא"כ יום אחד בשנה שנתן לנו הקדוש ברוך הוא שהוא יום מחילה וסליחה, - להבין עמוק - זהו יום שמכפר, וכפרתו היא על מציאות הנגף.

והרי אם חס ושלום האדם לא זוכה למחילה וסליחה, בשנה הבאה מה שיהא עליו, שח"ו הוא נכתב למיתה, - וע"י מציאות המחילה והסליחה, שהוא הכפרה, היא הופכת את דינו ממוות לחיים.

ניתן את הדוגמא הבהירה הנוספת, כמו שהוזכר, ישנם ד' מגיפות שנאמר להדיא בתורה שהיה, חס ושלום, בבני ישראל, ואחת הפעמים שהוזכר, היה ביחס לקורח, - ואז אהרן לקח את המחטה ונתן בה את הקטורת וע"י כן נסתלק מציאות המגיפה. -

ומעין כך יש הרי, ביום הכפורים, שנותנים קטורת במחיתה, שהרי הקטורת - שס"ח מנים היו בה, שס"ה מנים כמנין ימות החמה, מנה בכל יום, ועוד ג' מנים הנוספים ליום הכפורים, שביום הכפורים יש הרי, עבודת קטורת מיוחדת בג' מנים הללו, ומהי - כניסה לפני ולפנים להקטרה, - זהו מציאות יום הכפורים, שיש בו עבודה מיוחדת של קטורת, וא"כ, אם אנחנו אומרים שקטורת מכפרת על מגיפה כמו שמפורש בקרא בפרשת קורח, - והרחיבו הרי, רבותינו בכך, רבות מאד, - ויום הכפורים נקרא "כפורים" מלשון "כופר נפש", ברור שמונח ביום הכפורים, שהוא מכפר על מציאות הנגף.

אלו הם הרי, שני העבודות שעושה הכהן גדול, כשהוא נכנס לפני ולפנים ביום הכפורים, - קטורת והזאה של הדם, החלק של הקטורת שהוא עושה כשהוא נכנס לפני ולפנים, זהו כנגד מציאות הנגף, - ומחדדים - יום הכפורים מכפר, ועיקר הכפרה המתגלה דייקא, היא כפרה על מציאות המגיפה, ולשם כך נכנס הכהן גדול לפני ולפנים.

תיקון ג' חלקי המגיפה שבכניסת אהרן לפני ולפנים

ולכן דייקא, זה נעשה ע"י אהרן הכהן, וכמו שהזכרנו, **אהרן** בגימטריא ב' פעמים **מגפה**, שאהרן בא לכפר על מציאות המגפה, זה מה שנאמר ביום הכפורים "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", פעם בשנה ביום הכפורים הוא נכנס אל הקודש, לכפר, - ומכחו ועל ידו, נעשה מציאות הכפרה, בכניסה לפני ולפנים, זה עומק מהות יום הכפורים שמכפר על מציאות הנגף כמו שחודד.

ולפי"ז - להבין יתר על כן, הפנימיות של הכפרה שחלה, שמכחה מסתלק מציאות הנגף, - הרי הזכרנו שבלשון מגיפה, יש בה ג' מהלכים, - למהלך הראשון, **מגיפה** הוא מלשון "אם **בגפו** יבוא **בגפו** יצא", ש"גפו", זהו לבדו, ולפי"ז ביום הכפורים, שהכהן הגדול נכנס לפני ולפנים, הוא נכנס לשם לבדו, זהו ה"לבדו" מול מציאות ה"לבדו", שבנגף, - כנגד "לבדו" דקלקול, חל ה"לבדו" דתיקון ומתקן אותו.

והמהלך השני שנאמר בל' **נגף** שהוא מלשון **כיסוי**, והכיסוי דקלקול זהו המציאות שבנגף שמתכסה האור הפנימי ונעלם, - אבל כאשר מתגלה ה' "כי בענן אראה על הכפורת", זהו כיסוי דתיקון, שבו מתגלה השכינה, - מצד הקלקול, ענן הוא בבחינת עבים שמכסים, מסתירים ומעלימים, - "סכותה בענן לך מעבור תפילה", שנעשה מציאות של ענן שמסתיר ומעלים, אבל ענן מצד מהלך הגילוי, - היפך מציאות של מגיפה שהוזכר, שהוא בבחינת כיסוי, העלם, כאן מתגלה ביסוד הדבר, שהוא הופך להיות מציאות של גילוי, - "כי בענן אראה על הכפורת".

המהלך השלישי שהוזכר, מה עניינו של מגיפה, ענין של **פירור, פרוד**, - היפך כך מה מתגלה ביום הכפורים, - להבין ברור, - הכהן הגדול נכנס לפני ולפנים, והעבודה שהוא עושה שם זהו הקטרת קטורת, וקטורת נקראת הרי כידוע, מלשון **קטר** - קשר, חיבר וצירף, - ואת כח הפירוד, זהו מה שמשליכים את השעיר לעזאזל, כדברי הגמ' הידועים במסכת יומא, שעד שלא הגיע השעיר לחצי ההר, היה נעשה כבר איברים איברים, שהוא מתרסק, וא"כ את כח **הקשר** שזהו הלשון **קטורת**, - הוא מכניס לפני ולפנים, ואת כח הפירוד, - את כח הפיזור, נעשה במציאות של ההסרה לחוץ ע"י השעיר לעזאזל.

וא"כ יש כאן את שלושת הגילויים הללו בכניסה לפני ולפנים שהם תיקון ענין המגיפה.

וא"כ, הנקודה היסודית היא, שיום הכפורים, הוא יום שמכפר על מדריגת המגיפה, - הסברנו את כל שלושת החלקים האלה של מדריגת הכניסה לפני ולפנים, שמונח בה כל שלושת החלקים שהם חלקי המגיפה באופן דתיקון, שמתקנים את שלושת חלקי המגיפה דקלקול. - זהו עומק הכניסה שכהן גדול נכנס לפני ולפנים כמו שנתבאר.

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן

"לבד" דמשה רבינו ו"לבד" דאהרן הכהן

להבין עמוק, - ישנם שני מהלכים שמתגלה בהם מציאות של "לבד" שמצאנו בשני המנהיגים של ה"כנסת ישראל" כאשר הם

יוצאים ממצרים, - משה ואהרן, הם הרי המנהיגים של כנסת ישראל, מעיקרא הרי, היה צריך להיות משה, ולאחר מכן, נשלח אהרן, - "הוא יהיה לך לפה", ומכחם של משה רבינו ואהרן הכהן, נעשתה מציאות גאולת ישראל, ובצירוף הכולל, זהו משה אהרן ומרים, - אבל בשורש, זה משה ואהרן.

יש מהלך של "לבד", שמתגלה באהרן, ויש מהלך של "לבד", שמתגלה במשה.

המהלך של "לבד" שמתגלה באהרן, זהו מה שהסברנו עד עכשיו, אהרן שהוא הכהן הגדול - "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", שמתגלה כניסתו לפני ולפנים שהיא מציאות של "לבד".

תיקון ג' חלקי המגיפה שבעליית משה לשמים

ואצל משה רבינו, המקום שמתגלה בו מהלך של "לבד", זהו במתן תורה, שאמנם גם אהרן יכל להתקרב יותר, אבל מי שעלה למעשה, אל האלקים, - רק משה רבינו עלה לבד למעלה, - "ומשה עלה אל האלקים", וא"כ עלייתו היא במציאות של "לבד".

אבל להבין עמוק, - כאן, אצל משה רבינו, מתגלה כל שלושת החלקים של מהלך תיקון המגיפה שהוזכר, - ובהקבלה למה שהזכרנו שיש תיקון כל שלושת חלקי המגיפה בכניסה של אהרן הכהן לפני ולפנים, כמו כן אצל משה רבינו, אמנם שם, זה לא ב"לפני ולפנים" אלא זה מתגלה בעלייתו למעלה.

ובהגדרה הכוללת כידוע, - כאשר באים להגדיר את המדרגה החשובה ביותר, - או שמגדירים אותה **כפנימית ביותר**, - בצורה של פנימיות, או שמגדירים אותה **כעליונה ביותר**, - מצד אהרן הכהן, המדרגה היא פנימית ביותר, - "לפני ולפנים", זהו הכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, - אבל מכחו של משה ההגדרה היא "ומשה עלה אל האלקים", הוא עולה למעלה.

ונחזור עכשיו לכל שלושת חלקי תיקון המגיפה שמתגלים מכחו של משה.

החלק הראשון שבמגיפה, זהו מציאות ה"לבד", זה מה שהוזכר שמשה רבינו עולה לבדו, "ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים", הקב"ה אומר לו, - אתה לבדך תיגש, ותו לא, כל' הפסוק "ונגש משה לבדו אל ה'" (שמות פכ"ד פסוק ב').

מדרגת "ערפל" דמשה שמקביל למדרגת "ענן" דאהרן

החלק השני שהוזכר, שנעשה מציאות של הסתרה, - המקום שאליו ניגש משה רבינו הוא אל הערפל, "ומשה ניגש אל הערפל", כלומר, מקום של **עירפול**, - הסתרה, אבל "כי שם האלקים" - משה רבינו לא נשאר בערפל, אלא הוא מצא שם את נקודת הגילוי, - כמו שאצל הכהן הגדול נאמר "כי בענן אראה על הכפורת", שעל אף שהענן יכול להיות הסתרה, כאן הענן הופך להיות גילוי, כמו"כ, כשמשה ניגש אל הערפל אשר שם האלקים, בפשטות היינו, שהוא השיג את האלקים אפילו בתוך הערפל, - כידוע מר' נחמן מברסלב - אבל המהלך הנוסף, מהו "אל הערפל אשר שם האלקים", - הוא השיג את הגילוי שנמצא במה שנראה הסתרה, זה גופא מה שהוא השיג במה שהוא ניגש לערפל, זהו דייקא - "אשר שם האלקים", - לא **שבתוך** ההסתרה מוצאים את הגילוי, אלא ההסתרה גופא, הופכת להיות מציאות סיבת הגילוי, כמו הענן שהוזכר באהרן הכהן.

והאופן השלישי שהוזכר, שההגדרה של מגיפה הוא באופן של פיזור, - כאשר משה רבינו עולה למעלה, כמו שאומרים חז"ל, "מצאו משה להקדוש ברוך הוא שהיה קושר כתרי אותיות", כלומר הוא מצרף את החלקים כולם, - ואז כדברי חז"ל, אומר לו הקדוש ברוך הוא למשה, כלום אין שלום בעירך, אמר לו, כלום עבד נתן שלום לרבו, - אמר לו הקב"ה, היה לך **לעזרני**, כלומר להצטרף, בבחינת "**עזר** כנגדו", שזה מציאות של צירוף, - זה מה שמתגלה בעלייתו של משה רבינו, שנעשה מציאות של חיבור, זה מה שאומר לו הקב"ה "אין שלום בעירך", **שלום** זה **השלמה**, מקביל ל"היה לך לעזרני" שבבחינת "עזר כנגדו".

"איש ואשה זכו שכינה ביניהם", שכששלום ביניהם, שכינה ביניהם, זהו מציאות הצירוף שמתגלה כאן.

יותר על כן, כמו שאומרת הגמ' במסכת שבת שאחר שהיה למשה רבינו משא ומתן עם המלאכים וניצחם, כל אחד מהמלאכים נתן לו מתנות, כמו שדורשת הגמ' מהפסוק "שבית שבי לקחת מתנות באדם", ואף מלאך המות נתן לו מתנה, -

שהוא נתן לו את הקטורת, - והמקום שהוא השתמש בה, זהו במחלוקת של קרח, שאהרן השתמש בה כמו שהוזכר, אבל מה עומק הדבר שהוא נתן לו את הקטורת - הוא נתן לו את הכח לקשר את הנפרדים, זה מה שמונח במתנה של הקטורת, - קישור הנפרדים, וא"כ, משה רבינו בעלייתו להר, מקבל את הכח של הקטורת של קישור הנפרדים.

וא"כ, חודד בזה, שלושת החלקים של תיקון המגיפה, ה"בגפ"ו שבמגיפה -ה"לבד", ההסתרה שבמגיפה בבחינת מגופת החבית, והפירור שנמצא במגיפה, - זה עומק שני המהלכים שנתבארו, תיקון המגיפה מכחו של אהרן, ותיקון המגיפה מכחו של משה רבינו.

הנגף שבמכת צפרדע שמכח משה והנגף שבמכת בכורות שמכח אהרן

ולפי"ז, נחדד ונאמר - כמו שהוזכר, היו במצרים שלוש מכות שנאמר בהם לשון של מגיפה, - המכה הראשונה שמוזכר בה ל"מגיפה, היא מכת צפרדע, - המכה שניה, מכת ברד, והמכה השלישית שהוזכר, מכת בכורות.

במכת צפרדע הלשון **צפרדע** כמו שמוזכר בדברי רבותינו הוא מלשון **צפור - דעה**, ובדקות, - וגם זה כבר הוזכר, משה רבינו, ואשתו צפורה, רמוזים במילה צפרדע, האותיות הראשונות שב**צפרדע** הם **צפר** מלשון **צפורה**, וסוף צפרדע הוא מלשון **דעה**, שזוהי בחינת **משה**, בחינת **דעת**, וא"כ נמצא שמונח בהגדרה של מכת צפרדע, היא צירוף של צפורה ומשה רבינו, ששניהם יחד מצטרפים, - זהו מכת צפרדע שהיתה, שבה נאמר הלשון של **נגף - מגיפה**, שמכח הצירוף של משה רבינו וצפורה בבחינת **צפור - דעה**, זהו הנגף שנעשה במכת צפרדע.

אבל יתר על כן, יש את המכה שהיא כנגד אהרן הכהן, הרי אהרן הכהן, היה גדול ממשה, - שאהרן היה בן שמונים ושלוש בעומדו לפני פרעה, ואילו משה היה בן שמונים וא"כ אהרן גדול ממשה בשלוש שנים, - וזה מוכח בשורש של המילה **מגפה** שהוא **ג-פ**, שזהו המנין של **83** וא"כ, מה שאהרן מגיע לפרעה להכות את המכות מכח נגף, זהו מכח מה שהוא בן **83**, כח **ג-פ מגיפה**, - ותכלית כל המכות היא מכת בכורות.

זה ברור, מכת בכורות שמכה את הבכורות נעשית מכח אהרן שהוא הגדול, והרי כמו שאומרים חז"ל כידוע, מה שמובא ברש"י, שכאשר היתה מכת בכורות, לא מתו רק הבכורות בפועל, אלא הגדול שבבית, ונמצא שעל אף שאהרן לא היה בכור לגמרי כי הרי, יש גם את מרים, אבל הוא נקרא גדול שבבית ביחס לבנים, וא"כ ביחס למכת בכורות, לענין זה גם הוא היה בכור, נמצא, שמכח אהרן הכהן מתגלה כח הנגף של מכת בכורות, - זהו המכה שכנגד אהרן הכהן.

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד המלך

ג' חלקי המגיפה מקבילים למשה אהרן ודוד

נחדד יתר על כן, - וכאן יש עומק - יש עוד מהלך במגיפה, - המהלך הנוסף שבמגיפה, זהו מכחו של דוד המלך, - הזכרנו מהלך אחד בלשון מגיפה שהוא מלשון "בגפ"ו, בבחינת "לבדו", - הזכרנו מהלך נוסף בלשון מגיפה, שהוא בבחינת כיסוי, והזכרנו מהלך נוסף של מגיפה שהוא בבחינת פירור שתיקונו בצירוף.

ובדקות, - קודם נקביל למה שנאמר לעיל, ולאחר מכן נמשיך - הזכרנו שיש את המגיפה מצד כחו של משה, ומצד אהרן, ועכשיו אנחנו מקבילים את המהלך שמצד משה ומצד אהרן, למהלך מצד דוד, (ולאחר מכן נרחיב במהלך שמצד דוד).

מכחו של משה רבינו - משה הוא במדריגת "לבדו", הוא נמצא לבדו, - זו מדריגתו, - "משה קיבל תורה מסיני", זו עיקר מדריגתו שהוא נמצא במציאות של "לבד".

אהרן הכהן, מידתו היא שלום, צירוף, וא"כ, הוא שייך למדריגה הנקראת מגיפה ביחס לפירור, שכנגד, הוא מעמיד מציאות של צירוף, - אצל משה רבינו, כנגד ה"אחד" דקלקול, הוא מעמיד "אחד" דקדושה, ואצל אהרן, כנגד הפירוד דקלקול, הוא מעמיד מציאות של צירוף.

והחלק השלישי שהוזכר הוא מציאות ההסתרה שבמגיפה, - זה שייך למדריגת דוד המלך.

הקבלנו את המדריגות שבמגיפה כיצד הם מקבילים ביחס למדריגת המגיפה, של - משה אהרן ודוד, ועכשיו נפתח מדוע, הקבלנו ועכשיו פותחים את הסוגיא.

מהלך ה"פג" שבמדריגת המגיפה

ישנו עוד מהלך מדוע מגיפה נקראת מגיפה, שהרי דבר שלא הושלם, הוא נקרא בלשון תורה **פג**, כמו לשון הקרא "התאנה חנטה **פניה**", וכמו שאומרים רבותינו לגבי אכילת אדם הראשון מעץ הדעת, שאכילתו היתה בגדר "אכלה **פגה**", שהוא אכל את הפרי קודם זמנו להתבשל, - לחד מ"ד, **גפן** היה, ומאותו שורש הוא "אכלה **פגה**", שהאכילה היתה קודם זמנו, כמו שאומרים רבותינו כידוע מאד, שאילו המתין לשבת קודש, הוא היה יכול לאכול מעץ הדעת, והוא אכל את זה קודם זמנו, ומצד הגדרת קודם זמנו, זה נקרא "אכלה פגה", וכמו כן לגבי דוד המלך לבת שבע, זה לשון הגמ', "אכלה פגה", "ראויה היתה בת שבע לדוד המלך מימי בראשית", אלא שהוא לקח אותה קודם זמנה, וע"ז אומרים חז"ל "אכל פגה", ואותה לשון נאמרה בהקבלה, ביחס לחטא אדם הראשון שאכל מה**גפן** דייקא, - אכלה **פגה [גפן - פגה]**, מעין אותו לשון].

ולפי"ז גדר **מגיפה** הוא - תהליך שלא הושלם, שנעצר התהליך באמצעו, ולא הגיע לתכליתו, הוא נקרא מגיפה, - אנחנו פותחים עכשיו מהלך חדש במדריגת המגיפה.

ודוד המלך הרי נקרא **נפל** - "בר נפלי" כלומר, מה שהוא "בר נפלי" היינו, שהוא תהליך שהתחיל ולא הושלם, זה גופא מדריגת ה"בר נפלי" שבו.

המהלך של הסתרה שבמגיפה ומהלך ה'פג' שבמגיפה והקבלתם

אבל בדקות יותר למהלך דידן שהוזכר שבחינת מגיפה היא מלשון הסתרה מצד המדריגה של דוד המלך, ולכאוי אמרנו הגדרה חדשה לגמרי שמגיפה זהו דבר שלא הושלם התהליך שלו, - אבל אנחנו מקבילים עכשיו את מהלך ה"אכלה פגה", למהלך של ההסתרה, - וההקבלה, בהירה מאד. - ישנם הבדלים יסודיים מאד הרי, בין המצב של האדם בשעה שהוא עובר במעי אמו למצב שהוא נולד ויוצא לאויר העולם, ואנחנו מזכירים עכשיו הבדל אחד יסודי - כאשר האדם הוא עובר שנמצא במעי אמו, כולו מוסתר, - הוא כולו נעלם, ואמנם לאחר שלוש חודשים "הוכר עוברת", אבל הוא עדיין נסתר ונעלם, וכמו שאומרים חז"ל "אין אדם יודע מה שבמעי אשה" כלומר, מה שאדם אינו יודע מה שבמעי אשה, כלומר שזהו מהותו שהוא נמצא במציאות מוסתרת.

אבל בשעה שהוא יוצא לאויר העולם, הוא יוצא ממציאות של הסתרה למציאות של גילוי, - זה הבדל יסודי בין עובר במעי אמו לולד שיוצא לאויר העולם.

ולפי"ז, דוד המלך שנקרא "בר - נפלי", בערך דידן השתא, מה ההגדרה שהוא נקרא "בר - נפלי" - שהוא לעולם לא נמצא במדריגת הגילוי עדיין, אלא הוא עדיין נמצא במהלך של **הסתרה**.

והרי כידוע, דוד המלך הוא כנגד ראש חודש, בסדר המועדים, - ג' מועדים כנגד ג' אבות, וכנגד דוד המלך שהוא רגל רביעית שבמרכבה, יש את המועד של ראש חודש, - ואחד מההבדלים בין ג' המועדים לראש חודש, - הבדל אחד יסודי - שפסח וסוכות, הרי הם מתחילים בט"ו בחודש, שתחילתם היא במילואה של לבנה, ושבועות, אף שאין לו יום קבוע כי הוא תלוי בחמישים יום מט"ז ניסן, אבל הוא לא נמצא בתחילת החודש ממש, אלא בו' בחודש לערך, שהוא זמן שהלבנה כבר התחילה להתגלות, אבל המועד שנקרא ראש חודש, - הוא נמצא "בכסה", הוא נמצא במציאות של כיסוי, ולכן זה כנגד דוד כי זה מהותו של דוד, - ולכן ראש השנה שעליו נאמר "בכסה", הוא נקרא "יום **הרת** עולם", מלשון של הריון, שזהו בחינת הריון, דבר המכוסה, - וזו מדריגתו של דוד המלך.

השורש הפנימי של המגיפה שהיתה אצל דוד המלך

ולפיכך א"כ, דוד המלך שהוא בבחינת כיסוי, זוהי מדריגת המגיפה שמתגלה אצלו, - וזה הרי מה שהתגלה אצלו, שהיתה

מגיפה בפועל, כשהוא מנה את בני ישראל, - שורש המגיפה שמתגלה אצלו דוד המלך, היינו משום שהוא מעצמו יש בו מציאות של מגיפה, ולכן מכחו של דוד המלך, - מעצמותו, התגלה בפועל המגיפה, - זה לא רק מכח מה שהוא מנה את בני ישראל, - זה כבר ההוצאה לפועל של האופן איך התגלתה המגיפה, אבל שורש פנימיות המגיפה, היא מכחו של דוד המלך עצמו, שמכח עצמותו שלו, חל מציאות המגיפה, ומהות המגיפה כפי שנתחדד, - היא מציאות של הסתרה, מציאות של כיסוי, זוהי המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך, והמגיפה הזו שבמדרגת כיסוי, - היא ה"כופר" שהוזכר, שהוא מלשון "וכפרת אותו מבית ומחוץ **בכופר**", לשון של כיסוי, לשון של העלם, - זוהי מהות המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך, מציאות של נעלמות, מציאות של נסתרות.

ה"הוא אמינא" של דוד שלא יהא מגיפה כשמונה את בני"

ולפי"ז, נחזור ונחדד את הדבר, כאשר מונים דבר, סופרים אותו, - הוא יוצא מהעלם לגילוי, וכמו שהוזכר זה מה שאומרת הגמ' בהמפקיד "אין הברכה שרויה לא בדבר המנוי, ולא בדבר הספור ולא בדבר המדוד **אלא בדבר הסמוי מן העין**", כלומר מפורש כאן בגמ' שמהו ההיפך של מציאות דבר המנוי - דבר הסמוי מן העין.

ולפי"ז מדרגת המגיפה של דוד המלך כמו שהוזכר, היא מציאות של הסתרה, - כאן מונח עומק דק - עד כמה שמציאות המגיפה הזו, היא מציאות של הסתרה, א"כ, צריך להבין, מיניה וביה, מאיפה יונקת מציאות המגיפה, שהרי המגיפה חלה על דבר המנוי, אבל כשיש מציאות של הסתרה, אין מציאות של מגיפה, שהרי זה בחינת "כופר נפשו", שהוא **כופר** ומסתיר את הדבר, ומכח כך שהוא דבר הסמוי מן העין אין מציאות של מגיפה.

זה היה ה"הוא אמינא" של דוד המלך שלא יהיה מגיפה בשעה שהוא ימנה את בני ישראל, - חז"ל מבארים את הדברים בעוד פנים, ואנחנו מזכירים עכשיו פנים אחד של הדבר, - חז"ל אומרים שנתעלמה ממנו הלכה, ומונים את הטעמים מדוע נתעלמה ממנו הלכה, אבל גם ה"נתעלמה ממנו הלכה" עומק ה"נתעלמה", זהו מחמת שהוא היה במדרגת **ההעלם**.

כלומר, מכחו של דוד המלך, כיון שכל מציאותו של דוד המלך הוא בבחינת כיסוי, בבחינת העלם, - בבחינת הסתרה, הרי שזה גופא ההבחנה של "כופר נפשו", וא"כ, מדוע שיצטרכו לתת "כופר נפש", עד כמה שכל התיקון של "כופר נפש", הוא במה שהוא הופך את הדבר למציאות של הסתרה, א"כ, היה צריך להיות, לפי"ז לכאורה, שמנינו של דוד המלך, לא יוליד מציאות של נגף.

אבל הוא כן הוליד מציאות של נגף, ועכשיו נפתח להבין יותר, את מציאות הנגף שמתגלה מכחו של דוד המלך.

כח ה"בר נפלי" שבג'פ שיורד למטה וכח ה"גפיים" שהוא אופן העליה למעלה

מה שמתגלה מכח של דוד המלך מציאות של נגף על אף שחלה מציאות ההסתרה, כפי שחודד, - להבין ברור - הנגף שחל מכח דוד המלך שנקרא "בר - נפלי" הוא מציאות של "נפלי", וגדר הדבר, - מצאנו עוד לשון בתורה שקרובה לשורש של **ג - פ**, שזהו ה**נגף** של עופות, - **גפיים**, מה הם ה**גפיים**? - האיבר שבהם הוא מעופף למעלה.

ולפי"ז - ברור, ה**גפיים**, נועדו לעופף ללמעלה, וה**ג - פ** בבחינת "בר - נפלי", ההגדרה שלו היא **נפל**, שיורד למטה, - דבר היפוכו.

ולפי"ז עולה בידינו שההגדרה של דוד המלך שהוא נקרא "בר - נפלי" הוא להיפך ממציאות ה**גפיים** שזהו האופן של עליה למעלה, - כאן נעשה "נפלי" ויורד למטה.

ניתן דוגמא לחדד את הדבר, הגמ' הידועה במסכת סנהדרין בפ' חלק, שכאשר המשיח בא - "זכו על עניי שמיא, לא זכו, עני ורוכב על חמור", - מה הגדרת הדבר שהוא בא על עניי שמיא? - הרי הדבר שנושא את העננים להגיע ממקום למקום זהו הרוח, - זהו בחינת **גפיים**, כלומר בחינת רוח שמביאה את הדבר ממקום למקום, - זהו ה**גפיים**, שהרי ה**גפיים** עצמם, אינם יכולים להרים את העוף, - ורק מכח מה שהעוף מניע תנועה של רוח, מכחה הוא עולה, - זהו "זכו, על עניי שמיא", מכח מדרגת רוח.

אבל "לא זכו, עני ורוכב על חמור", שזה בבחינת "בר - נפלי".

אבל מ"מ א"כ, מכחו של דוד המלך, היפך מציאות הירידה של "בר - נפלי" כמו שהוזכר, יש מציאות עליונה יותר שהיא בבחינת **הגף** שזהו האיבר שמכחו העוף פורח ללמעלה.

ואצל דוד המלך מתגלה ההיפך שהוא בבחינת נפלי.

נמצא, שפנימיות מציאות **הגף** זהו הרוח, וזה פנימיות מציאות **הג - פ** של מגיפה, שהרוח היא מציאות המגיפה.

כח ה"רוח נכאה" שבמגיפה שמסתירה את ה"רוח אפינו משיח ה"

להבין עמוק, דוד המלך הוא מדריגת "רוח אפינו משיח ה" זה נאמר בישיעהו, אבל בהגדרה העמוקה זה נאמר על דוד - משיח, "לא למראה עיניו ולא למשמע אזניו ישפוט", אלא "מורח ודאין", כל' הגמ', כלומר מכח ה**רוח** הוא דן, ו**ריח ורוח** - כידוע, מקבילים אהדי [הי' והו' מתחלפים], זהו כח הרוח, מדריגתו של דוד המלך, "רוח אפינו אשר אמרנו בצילו נחסה בגויים". כאשר מתגלה המגיפה, - להבין עמוק, - המגיפה יוצרת רוח נכאה, - ההסתרה שנעשית מכחו של דוד המלך בבחינת **כופר**, היא הסתרה של רוח, - נחדד את הדבר ונבין שזה פשוט - הרי כמו שהזכרנו בראשית הדברים, אחד מהלשונות של שורש **הג - פ שבמגיפה** הוא מלשון **גוף**, ועל הגוף נאמר "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", זה מצד הגוף, אבל "ויפח באפיו נשמת חיים", - ונמצא לפי"ז, שהסיבה שהגוף נקרא **גוף**, מלשון הסתרה, - כי הוא מסתיר את ה"רוח חיים", את ה"ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה", - "לרוח ממללא", ה"רוח חיים" שהוא נפח בתוך הגוף, - את זה גופא הגוף מסתיר.

הרי כידוע, כמו שמבואר בגר"א ועוד, האדם מורכב מרוח ועפר, וא"כ, העפר מסתיר את מציאות הרוח, - הרוח בטבעו עולה ללעילא, "והרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה", זה בבחינת הגפיים, שהרוח עולה בחזרה למעלה, אבל מציאות המגיפה שהיא מציאות ההסתרה, - היא יוצרת "בר - נפלי", שמורידה ומשפילה אותו לתתא, - זו מדריגת ה"רוח נכאה", שמתגלה מכח מציאות המגיפה.

ג' הפנים במהות הפנימית שבמציאות המגיפה

ולפי"ז, - להבין עמוק, חוזרים ומחשבנים את הסוגיא -

- מכח משה רבינו התגלה מדריגת ה"לבדו", - "לבד" דמשה לעומת "לבד" שבמגיפה, - משה עולה לבדו אל האלקים.

- מכח אהרן הכהן, היפך מציאות הפירוד, מתגלה מציאות החיבור, "אוהב שלום ורודף שלום", נעשה מציאות של צירוף, - זה מה שיוצרת מדריגת המגיפה מכח אהרן הכהן, היא יוצרת מציאות של שלום.

- ומכח דוד המלך, מציאות המגיפה - **ג' - פ'** היא בבחינת מגופת החבית לשון של הסתרה, וכמו שנתבאר שזהו **גוף**, וכן שורש **גפר** וכן ע"ז הדרך, שמשמעותו הסתרה, - את מה מסתירה מציאות המגיפה, - את מציאות הרוח הפנימית שנמצאת בתוכו, זהו ה"רוח נכאה" שמתגלה, ומכחה נעשה מציאות של מגיפה כמו שנתבאר.

- ולפי"ז, כמובן, בכל מגיפה ומגיפה בעומק, צריך לברר מה השורש של אותה מציאות של מגיפה.

- בהגדרה הכוללת הגדרנו בראשית הדברים, כמו שהורחב, כל הד' מגיפות הכתובים בתורה שהיה אצל "הכנסת ישראל", כולם רמוזים בשם **עמלק - עגל, מרגלים, למ"ד** - מדריגת כזבי בת צור, מעשה דפנחס כמו שנתבאר שם, והן המדריגה של **קרח**, - כל הד' האלה רמוזים בשמו של **עמלק**, שהוא שורש מציאות הרע שנמצא בעולם, והוא שורש מציאות המגיפות שנמצאים בעולם.

אבל בפרטות יותר, כמו שנתבארו ג' המהלכים שבמגיפה, בבחינת משה, בבחינת אהרן, ובבחינת דוד המלך, - יש כאן ג' פנים במהות הפנימית של מציאות המגיפה, - "לבדו", אחד ושלום, ומציאות של רוח, אלו הם ג' הפנים של מדריגות המגיפה.

צירוף ג' חלקי המגיפה שבמדריגת דוד

ולפייז, - להבין יתר על כן, במדריגתו של דוד המלך, הרי ברור הדבר בעומק, שעל אף שדוד המלך הוא המדריגה שנקראת רוח, שזו מדריגה אחת, אבל בדקות יותר, הוא מחבר את משה ואת אהרן גם יחד, וכל שלושת החלקים נמצאים יחד במדריגתו של דוד המלך שמצרפם גם יחד במדריגת המגיפה שמתגלה מכחו.

וא"כ על אף שבעצמותו של דוד המלך כמו שנתבאר, מדריגת המגיפה שמכחו היא במדריגת הסתרה, שמסתיר את מציאות הרוח, אבל, דוד המלך מצרף את המגיפה שנמצאת במדריגתו של משה שהוא בבחינת "אחד", ואת מדריגת המגיפה שנמצאת במדריגת אהרן, שהוא בבחינת הפירוד, - במגיפה שהיא מכחו של דוד המלך, נעשה צירוף שהוא מצרף את כל שלושת החלקים האלה גם יחד.

נפתח יתר על כן, - עד עכשיו הוזכר מציאות המגיפה דקלקול, שחלה מכחו של דוד המלך, ועכשיו נבאר את מהלכי התיקון של מהלכי המגיפה, - ובהגדרות הפשוטות, נתבאר עד השתא, - בהקבלה לנקודת הקלקול מהי נקודת התיקון.

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה"לית ליה מזלא" ותיקונה

שורש המגיפה שבשור-עגל שמתגלה ב"כי יגוף שור", וחטא העגל

יתר על כן, מהי פנימיות מציאות המגיפה, - הרי כמו שהוזכר, נאמר בתורה כמה וכמה פעמים לשון של מגיפה, - ארבעת המגיפות שהוזכרו, אבל הוזכר עוד לשונות של מגיפה, - המהלכים של מגיפה שהוזכרו עד השתא הם ביחס לאדם, אבל מצינו בתורה לשון של מגיפה לגבי שור, - "כי יגוף שור איש את שור רעהו", למה דייקא ביחס לשור נאמר בתורה לשון של מגיפה, הרי כל בעל חי יכול למות ע"י מציאות של מגיפה, וא"כ, מה עומק הדבר שדווקא ביחס לשור נאמר לשון של מגיפה.

אז ראשית כל, כהגדרה פשוטה, הזכרנו שעמלק הוא שורש ארבעת המגיפות שהיו בכנסת ישראל שרמוזים באותיות של שמו, ומצד כך, ה'ע' שב'עמלק' זהו המגיפה שהיה **בעגל**, והרי עגל נעשה לאחר מכן שור, - "עגל ונעשה שור" וכידוע עד מאד בדברי רבותינו, שחטא העגל מתגלה מכח קלקול של יוסף הצדיק שעליו נאמר "בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו", וא"כ מדריגת שור, זו מדריגתו של יוסף, - זו מדריגת העגל שהיה בחטא העגל, וזהו בבחינת מה שגזרו היוונים "כתבו לכם על קרן השור", ששייך לענין של חטא העגל, - דברים ידועים עד מאד, - וא"כ זו מדריגת **עגל - שור**, כנגד מדריגתו של יוסף.

ונמצא ששורש כל מדריגות המגיפה, שורש הכח שממנו מתגלה מציאות המגיפה, שזה מונח **בע' - עגל** שהיא האות הראשונה שב**עמלק**, היא מתגלה מכחו של יוסף, - מדגישים יש ארבעה מדריגות של מגיפה בעמלק, והמדריגה הראשונה, היא רמוזה **בע'**, שהיא **עגל**, שהיא בבחינת שור, - ולכן, כיון ששורש המגיפות הם בשור, לכן נאמר בתורה דייקא ל' של מגיפה גם כשהוא נאמר ביחס לבעל חי, - ביחס לשור - שבו חל שורש המגיפה.

שורש הנגיפה - ב"לית ליה מזלא"

נגדיר הדבר, הרי שורש **הג' - פ'** שנאמר כאן הוא "כי יגוף שור איש את שור רעהו", - הגמ' הרי שואלת בתחילת מסכת בבא קמא על הפסוק שהוזכר, "פתח בנגיפה וסיים בנגיחה [=או נודע כי שור נגח ולא כתיב "שור נגף הוא", רש"י שם] לומר לך זו היא נגיפה זו היא נגיחה", ממשיכה הגמ' ואומרת - מדוע לגבי אדם כשהשור נגח אדם כתוב נגיחה, ולגבי שור כתוב נגיפה, - "אדם דאית ליה מזלא", ויכול לשמור עצמו כמו שאומר רש"י שם, נאמר בו לשון של נגיחה, שהשור צריך לעשות את זה בכוונה, ועם כח יותר, [שני לשונות ברש"י שם, אם זה מצד הכוונה או מצד שצריך כח יותר], אבל "בהמה לית ליה מזלא", ולכן, שם נאמר לשון של נגיפה, [=שדי בנגיפה קלה, וגם לא בכוונה, רש"י שם].

וא"כ, מבואר כאן, שהסיבה שבשור נאמר לשון של נגיפה, זהו משום שהגדרת נגיפה היא במי ש"לית ליה מזלא", זה נעשה בלי כוונה, וללא הרבה כח, והסיבה שלא צריך כוונה וכח, - מפני ש"לית ליה מזלא", נמצא שלשון של נגיפה שנאמר בתורה ביחס לשור, ההגדרה שלו, כמו שמפורש בגמ', הוא מפני ש"לית ליה מזלא".

ולפייז, להבין עמוק, - כל שורש מציאות הנגיפה היא מכח ה"לית ליה מזלא", זה שורש הנגיפה שנאמר כאן, - פשטות דברי הגמ' הם, שאם אין לו מזל, לכן חל בו מציאות הנגף, אבל העומק שמבואר כאן, א"כ, בדברי הגמ', שה"לית ליה מזלא", זה גופא שורש מציאות הנגיפה, - ומכח כך, הוא עלול לנגיפה **בפועל**, אבל **השורש** של מציאות הנגיפה שלו, היא בעצם זה שאין לו מזל, שזה גופא שורש מציאות הנגיפה שלו.

עומק סיבת המגיפה מהצד התחתון, ומהצד העליון

ולהבין עמוק, - כל מציאות המגיפה מתגלה מאותו מקום של "לית ליה מזלא", משם חל מציאות המגיפה, ולפייז, מסבירים עמוק, מה ההגדרה של מגיפה בישראל, ומה ההגדרה של מגיפה באומות העולם.

באומות העולם, - שורש מציאות המגיפה היא, שכאשר מסתלק המזל, בבחינת "אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל - מלאך שמכה בו ואומר לו גדל", וכאשר מסתלק אותו מזל, חל מציאות של מגיפה.

אבל מאיפה חל מציאות מגיפה בישראל, - לשון חז"ל כידוע עד מאד, "אין מזל לישראל", - יש בזה מחלוקת בחז"ל, וללשון אחד, "אין מזל לישראל", - ועל זה נאמרו דברי הבעל שם טוב הידועים, - אל תיקרי **אין** מזל לישראל" אלא "**אין** מזל לישראל", ונמצא, שכאשר בני ישראל, יש בהם נגף מהצד התחתון, - זה נובע מזה שהם למטה מהמזל, שכיון ש"לית ליה מזלא", לכן הם קרובים לנגיפה.

אבל מהצד העליון, אם מעלים את סיבת המגיפה לצד העליון, - מעלים אותה למדרגת ה"אין מזל לישראל", שהוא למעלה ממציאות המזל, שמה מתקנים את מציאות המגיפה העליונה.

זה העומק שהזכרנו שבמדרגת דוד המלך, יש את ה"בר - נפלי" שבו מצד אחד, והצד דתיקון הוא מדרגת "רוח אפינו משיח ה'", ובהקבלה לדברים שנתבאר השתא, - הגדרת ה"בר - נפלי", שבו, בערך דידן השתא, - היינו **שהמזל** שלו נפל, בבחינת מה שנאמר בגמ' בירושלמי על יום ראש השנה "מאן דדמיך בריש שתא, דמיך מזליה", כלומר, המזל שלו יורד, נופל, זהו מהצד התחתון, סיבת מציאות המגיפה, - כי המזל בעצם לא קיים.

אבל מהצד העליון של המגיפה, - מאיפה שורש מציאות המגיפה אם באים לתקן אותה? - כמובן, משם זה יונק בהעלם, אבל משם גם שורש מציאות התיקון, - מה"אין מזל לישראל", -ב-למעלה ממציאות המזל, משם שורש מציאותם של ישראל, ומשם שורש התיקון, מה שיכול לחול מגיפה בישראל בפועל, כמו שהזכרנו, זה כחו של עמלק, שמכחו היו ד' המגיפות בישראל כמו שנתבאר, - אבל שורש אותו מציאות של מגיפות, הרי הם רמוזים **בע' מ' ל' ק' שבעמלק**, א"כ השורש הוא **בע'**, שכמו שנתבאר, שורש המגיפה היא במציאות **העגל - שור**, שבו מתגלה שורש מציאות הכח של ה"לית ליה מזלא", שמכח כך, "לית ליה מזלא לישראל", - להבין ברור, - כאשר מכח העגל נעשה מציאות של נגף, א"כ, זה נעשה מכח "כי יגוף שור איש את שור רעהו", שמכח כך נעשה הנגיפה שם, כמו שנתבאר - **שעגל - שור** אחד הם - וא"כ, המגיפה שנעשית בכנסת ישראל, היא מכח השור, מכח העגל.

שורש המגיפה בנפילת אדם למדרגה בהמה - למדרגת שור

יש שורש של מגיפה מכח חטא אדם הראשון, כמו שנתבאר, "עץ שאכל ממנו אדם הראשון **גפן** היה", ומצד כך, זה אותה מדרגה של מגיפה ששייך גם לאומות העולם, - על הגפן הזה נאמר "מביא יללה לעולם" כדברי חז"ל, ולמה - כי הגפן גורם לידי כך שהדעת מסתלקת, וכשהוא מסלק את הדעת הרי האדם הוא בבחינת "נמשל כבהמות נדמו", שהם יורדים ממדרגת אדם למדרגת בהמה, ועל שם כך מגיפה נקראת **מגיפה** - אותיות **גפ - מה**, שמה כידוע הוא בגימטריא **אדם**, וא"כ מה המגיפה - היא מפילה ממדרגת אדם למדרגת בעל חי, זוהי מציאות המגיפה שמתגלה ב"גפן היה", - וכמובן, מצד התיקון זהו בבחינת "ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה", אבל בקלקול, האדם נופל למדרגת הבהמה, - זה מכח חטא אדם הראשון, "עץ שאכל ממנו אדם הראשון, גפן היה", זה שורש המגיפה, בנפילת האדם למדרגת בהמה.

אבל בעומק, לאיזה בהמה זה נפל - לחטא **העגל**, לשור, כשמתגלה חטא העגל בישראל, מה אומרים הערב רב "אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים", כלומר, כיון שבפועל, הרי המקום שהתגלה בו המגיפה בעולם הוא מצרים, - ומכח כך, הערב - רב שרוצים להחזיר את מדרגת המגיפה, הם עושים זאת מכח - "אלה אלהיך ישראל **אשר העלוך מארץ מצרים**", שהשור הזה העלה מארץ מצרים, - מכח השור הזה יש מציאות של מגיפה מצד מדרגת בהמה כמו שנתבאר, - זוהי

המגיפה שמתגלה מכח שור, והיא התגלה במצרים מכח בעל חי, שהרי המגיפה הראשונה שנאמרה בתורה, היא היתה ע"י צפרדע, אבל כמו שהוזכר, - מצד הנפילה המגיפה היא מכח "גפן היה" שמסלק את הדעה, ומצד כך מתגלה כאן אותו מהלך - **צפרדע** דקלקול שהיא היפך ה**צפור** - **דעה** דתיקון בבחינת **משה וצפורה**, כמו שנתבאר, שזה מחזיר את מציאות המגיפה, - זה שורש המגיפה שמתגלה במצרים.

ואת זה מנסים הערב רב להחזיר ע"י ה"העלוק מארץ מצרים", - ועל משה הם אומרים "כי זה משה האיש **לא ידענו** מה היה לו", וא"כ, אין את ה-"צפור **דעה**" בבחינת דעת דמשה, אלא הם רוצים, פה ג"כ, לעורר בחזרה את הנפילה למדריגת בהמה שאין לה דעת, - למדריגת השור, כמו שנתבאר.

תיקון המגיפה מכח היציאה מבהמה לאדם, והתיקון מכח משיח-שלמעלה מאדם

זה מכח הערב רב, אבל בישראל, מאיפה שורש יניקת המגיפה כמו שנתבאר, - מצד מה ששורשם למעלה מן המזל, מכח כך יכול להיות נפילה ל-למטה מן המזל, שהם נופלים למדריגת "אלה אלהיך ישראל", למדריגת השור, כמו שנתבאר, בבחינת "כי יגוף שור איש את שור רעהו".

אבל בשורש המעלה העליונה שבמדריגתם של ישראל, ישראל למעלה מן המזל, וב"למעלה מן המזל", אין מציאות של מגיפה, כי זהו למעלה מכח המזל, ול"ש מציאות של "יגוף", - "יגוף" נאמר בבהמה, וזה לא נאמר במדריגה של אדם.

ולהבין ברור, הרי כמו שאומרים חז"ל, לא יתכן שבעל חי יפגע באדם, אלא א"כ הוא ידמה לו כבהמה, בבחינת "סר **צילם** מעליהם", שכאשר סר מציאות ה**צילם**, והוא נדמה לו כבהמה, - אז הבעל חי יכול לפגוע בו, כי בעל חי יכול לפגוע בבעל חי, אבל הוא אינו יכול לפגוע באדם.

וא"כ, מכח מה המגיפה פוגעת באדם, - רק מכח כך שהוא נדמה כבהמה, - הוא נדמה כשור, לכן יכול לפגוע בו מציאות של מגיפה.

אבל במדריגתו של דוד המלך, - שזה הסוגיא שבה אנחנו עוסקים, - שדוד המלך מתקן את המגיפה, - כידוע עד מאד, יש כמה ראשי תיבות לתיבת **אדם**, - מצד הקלקול, כמו שאומרת הגמ' בסנהדרין, זה ר"ת **אפר**, **דם**, **מרה**, שהוא נופל בחזרה, ל-אפר, דם, מרה, שזהו שורש הקלקול של מדריגת האדם.

אבל מהצד העליון כידוע עד מאד, **אדם** ראשי תיבות **אדם**, **דוד**, **משיח** - שזה מה שנאמר על המשיח "ישכיל וירום עבדי ונשא **מאד**", שמתגלה לו המדריגה שלמעלה ממציאות אדם, כלומר - שורש מדריגת הארת משיח הוא - שהמגיפה לא תפגע בו, כי הוא עולה למעלה ממדריגת האדם.

כפשוטו, הוא יוצא מבהמה לאדם, ומכח כך הוא נעתק ממדריגת מגיפה, אבל בעומק יותר - הוא לא רק עולה מהמגיפה ע"י שהוא בורח מהבהמה לאדם, ששם שורש הסתלקות המגיפה - וכמובן, זה מהלך אחד דתיקון - אבל המהלך העליון של התיקון של מדריגת המגיפה הוא, שהוא עולה למעלה מ'צורת אדם' - שמה, שורש ה'**אין** מזל לישראל', זה השורש שמשם יונק המגיפה, כי מה שלמעלה מהאדם, יכול ליפול ל-למטה מהאדם, אבל כמו שמשם שורש הקלקול, כך משם גם שורש התיקון של מדריגת המגיפה, מכח המדריגה של למעלה מ'צורת אדם' כמו שנתבאר.

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים

אורו של משיח מעורר את הארת המגיפה באחרית הימים

כשהדברים האלה בהירים, ברור הדבר, היה את כל המגיפות שהיו ב'כנסת ישראל' ככל סדר הדברים, מה שמוזכר בתורה, מה שמוזכר בנ"ך, ומה שהיה בכל הדורות כולם,

אבל יש את מה שמתגלה באחרית הימים אנחנו לא מתייחסים למדריגת מגיפה **לדינא** - זה סוגיא לעצמה, וזה סוגיא דקה שצריך ללמוד, שכמו שהוזכר, מגיפה נקראת לפעמים גם דבר, ובזה כבר מפורש בגמ' ובפוסקים מהו הגדר של דבר, ושם נאמר שיעורים לגבי **עיר** שיש בה דבר, כלומר, כשיש דבר בעיר אחת.

אבל כאשר זה בכל העולם כולו, לא נתבאר להדיא בדברי הפוסקים מהו הגדר - כמה מתים יש, ומהו שיעור המיתה, כשזה מקיף את כל העולם כולו.

אבל מ"מ, גדר מציאות הדבר, באחרית הימים, ברור שמאור אותה מגיפה שהאירה אצל דוד המלך - אותה מגיפה חוזרת ומאירה באחרית הימים.

המגיפה הזו, היא כח של הסתר, היא כח של כיסוי כמו שנתבאר - היא כח של 'בר-נפלי', מציאות הנפילה שבדבר, ומצד הנפילה הזו, היא מתגלה מכח מדריגה של שור, והיניקה הזו, זהו מכח צירוף משיח בן דוד למשיח בן יוסף שנקרא שור, ולכן שייך שיהיה מציאות של 'יגוף', 'בר-נפלי'.

אבל כאשר מתגלה נקודת התיקון בהארה השלימה של דוד המלך - משיח בן דוד, לא מתגלה הנפילה, אלא מתגלה הרוח, לא מתגלה ההסתר - הנפילה, כמו שהוקבלו הדברים לעיל, אלא מתגלה מציאות הרוח, "רוח אפינו משיח ה'".

ולאיפה הרוח מעלה את הדבר? היא מעלה את הדבר למדריגה של - למעלה ממציאות אדם כמו שנתבאר - שם שורש נקודת תיקון מדריגת המגיפה כמו שנתבאר.

דוד המלך, אין לו 'צורת אדם' כפשוטו, מצד ה'אדם' שבו, הוא הופך להיות 'בר-נפלי', הוא בבחינת פג - זה **מגיפה - פג**.

כאשר יש מגיפה בעולם, כל העולם הופך להיות מדריגת **פגים** - לא הושלם הדבר, לא הגיע למציאות השלמתו, שום דבר לא יכול להגיע למציאות של השלמה.

"מבשרי אחזה" ... כאשר יש סדר מנהגו של עולם, האדם מתכנן שלבים, מה יהא כך, ומה יהא כך וכו' - מה המגיפה גורמת? אדם לא יכול לתכנן את השלב הבא, הוא מתכנן משהו אחד, והדברים נעצרים היכן שהם נעצרים... זה בחינת **פג** שחל במציאות הדבר, וא"כ, הדעת של האדם שהיא הדבר שמנהיג אותו בבחינת "רעיא מהימנא" שנאמר על דעת דמשה שהוא כח ההנהגה שלו - אין לו לאיפה להנהיג את השלב הבא, כי המציאות של הדעת מסתלקת, וממילא אי אפשר לדעת איך להנהיג את הדבר.

אבל מצד מהלכי התיקון, בבחינת **תיקון** הגפן כמו שנתבאר - לא מצד 'גפן מביא יללה לעולם', אלא מצד 'נכנס יין יצא סוד' שלמעלה ממציאות הדעת.

גילוי המגיפה מכח זמן של פורים - הסתלקות הדעת

עיקר המגיפה מתגלה מכח זמן של פורים, בבחינת הסתלקות הדעת, מתגלה מציאות המגיפה, שזה השורש העליון של מציאות המגיפה - מדגישים עוד פעם - השורש העליון של מציאות המגיפה - ושורש התיקון שלה, הוא שם, שהוא במדריגת סילוק הדעת, שהוא למעלה ממציאות של 'אדם'.

ולפי"ז - להבין עמוק, בטומאה למשל, מצינו את האופנים שהיא מטמאה, יש טומאה שיוצאת מגופו של האדם יש מה שהאדם מטמא במגע, ויש מה שאדם מטמא בהיסט וכן ע"ז הדרך, ויש טומאה שאופן הטומאה שהאדם מטמא הוא מכח חלל הדבר, והדוגמא הבהירה לכך, זהו הנכנס לבית של מת שהוא מטמא מעצם חלל בית עצמו, וכן בכלי חרס שמטמא מאוירו, ועוד ועוד דוגמאות לכך, כלומר, שהאדם מטמא גם את סביבותיו, אבל צריך שיהיה לו מציאות של היקף סביבו, אבל אחרת - הוא לא מטמא.

המגיפה - מדבקת בכל העיר ובאחרית הימים מתפשטת בכל המציאות כולה

אבל במציאות המגיפה כשהיא חלה, יש בדברי רבותינו, באריז"ל בכמה מקומות, שהמגיפה, כאשר היא נמצאת [רואים את זה במציאות, אבל יסוד דברי רבותינו מסביר את השורש הפנימי שבדבר] הגילוי של המגיפה, מבואר באריז"ל - וכאשר

'מבשרי אחזה'... - זה לא מדבק רק ע"י מגע, בבחינת 'טומאת מגע', אלא זה מטמא ג"כ בכל היקיפו, עד שהוא אומר - שזה מטמא בכל עירו, ולכן צריך להיזהר, ולכן, כאשר הגמ' מסדרת מה ההגדרה של דבר - היא דנה כמה מתים יש בעיר, לא כמה מתים יש בארץ - הגדרה עמוקה.

אבל כשזה מתגלה באחרית הימים - זה לא שייך לעיר, ויתר על כן, זה לא שייך לארץ, אלא זה שייך לכלל כל המציאות כולה. זה המגיפה שהתרחבה ומתפשטת.

ומה עומק הדבר? כל מגיפה, על מנת שתהיה מציאות של הגנה מפניה - יש את ההסתר, הכיסוי, "בא חדרוך, סגור דלתיך בעדיך" וא"כ יש מציאות שהוא סגור את עצמו.

שורש התיקון - בלמעלה ממצאות הדעת

אבל במציאות פנימיות המגיפה שמתגלה מכחו של דוד המלך כמו שנתבאר, איפה נקודת התיקון? נקודת התיקון היא בתמימות והאמונה שלמעלה ממצאות הדעת.

אין כאן דבר סגור שיכול להגביל את הדבר, הוא מתפשט לכל המקומות כולם, וא"כ, מאיפה נעשה מציאות התיקון שבדבר?

כל שורש נקודת הנפילה בבחינת "לית ליה מזלא", ששם הוא ה'יגוף', שם נקודת נפילתו, וא"כ, שורש תיקונו היכן הוא? ב- למעלה ממצאות הדעת.

מעמקי התיקון - חזרה ל'עובר במעי אמו'

ובעומק כוחות הנפש, זהו מה שהאדם חוזר להיות, לא רק "כגמול עלי אמו", אלא הוא חוזר להיות כ'עובר במעי אמו', כאן מציאות מעמקי התיקון של כל מהלך הדברים שנתבאר.

מצד הקלקול, מתגלה הנפילה, אבל מצד התיקון, מה שהיה מדריגת יציאת מצרים מכחו של משה ואהרן, ובפרט משה, ושם משה אומר "וכי אנכי הריתי את העם הזה וכי אנכי ילידתיהו כי תאמר לי שאהו בחיקך כאשר ישא האומן את היונק" - בחינת 'ישא האומן את היונק' היינו שצריך לתת לו לאכול, מים, מזון, וכן ע"ז הדרך.

אבל, כאשר מתגלה הפנימיות של המגיפה, שהוא בבחינת עובר - בבחינת פג כמו שנתבאר שזהו כח ההסתר, מכחו של דוד המלך - מצד כך איפה שורש נקודת התיקון? שורש נקודת התיקון, הוא נמצא באותו עולם שהאדם חוזר להיות 'עובר במעי אמו', שם, מהלכי התיקון של המגיפה מכחו של דוד המלך.

זה ברור, הרי דוד המלך הוא 'בר-נפלי' וא"כ אין לו קיום, איפה הוא המקום שיש לו קיום? רק כאשר הוא נמצא במעי אמו הוא יכול להתקיים, וא"כ - אין זה שורש מציאות הנפילה, זה שורש מציאות התיקון, שהוא חוזר להיות כעובר במעי אמו.

'עובר במעי אמו' אין לו מקום לעצמו, הוא נמצא בתוך מעי אמו, אין לו מציאות של מקום לעצמו - זה שורש הקלקול, וזה שורש נקודת התיקון של מעמקי המגיפה.

אין לאיפה לברוח מאותה מגיפה, זה מתפשט, אבל מה שכן זה "בוא חדרוך וסגור דלתיך בעדיך", אבל במובן העליון והפנימי, איזה "סגור דלתיך" הרי כמו שמבואר בגמ' יש רמ"ח איברים באיש ורנ"ב באשה, ולחד מ"ד בגמ' ארבעת האיברים הנוספים של האשה אלו הם שתי צירים ושתי דלתות, וא"כ ה"סגור דלתיך", כלומר, סגור את הדלתות של הלידה - הוא חוזר ל'עובר במעי אמו'.

הלידה - מכח צירי לידי של 'עובר במעי אמו'

זה ה'צירי לידה' של ה**צרות**, ואיפה נקודת התיקון של אותם צירי לידה? ב"סגור דלתיך", אבל זהו ה"דלתיך" של דלתי

הלידה, לחזור בחזרה ל'עובר במעי אמו'.

הנקודה הזו, היא עומק הפנימיות.

אנחנו נמצאים בתוך הצירי לידה, אבל בשביל להיות בצירי לידה צריכים להיות כעובר במעי אמו.

מי שנמצא בחוץ, ויש לו צירים - הוא סובל 'תרת'...

אבל אם נמצאים בפנים - א"כ, אלו הם הצירי לידה שמביאים ללידה.

כשאין לו לאדם מקום, זהו בבחינת "הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו", כי אין כאן מציאות של מקום לאדם, וא"כ, הוא נמצא אצל מציאותו יתברך שמו.

ושמה - כל מציאותו של עובר במעי אמו, שראשו בין ברכיו, ואין לו כמעט כלל מציאות של מוחין, הוא כולו בלי דעת - זה ה'למעלה מן הדעת'.

אדם צריך שיהיה לו שפע, ומכח כך, זה ה'**מזלא**' ש'**נוזל**' למטה.

אבל אם הוא עובר במעי אמו "אוכל ממה שאמו אוכלת, שותה ממה שאמו שותה" זהו ה"לית ליה מזלא" העליון - הוא לא צריך שפע שיזל מלמעלה למטה - הוא נמצא באותו מקום שהכל נמצא בתוכו.

כאן מונח עומק מעמקי התיקון, לא רק "כאשר ישא האומן את היונק" שהוא "כגמול עלי אמו" שזה בחינת יציאת מצרים, אלא שלימות ההארה היא מדריגת "עובר במעי אמו".

כשנזכה להיות שם בפועל - שם הצירי לידה יהיו צירים של עובר שנמצא בתוכו - יהיה הלידה בפועל, גאולה שלימה במהרה, אמן.

שאלות שאחרי השיעור

[**שאלה:** הרב, לכאורה במצב של 'עובר במעי אמו' עדיין יש שמה 'אני', עדיין יש שמה ישות, ואיך הוא יכול להגיע לשלימות?]

מי אמר לך שיש שמה ישות, אתה זוכר מה היה כשהיית עובר במעי אמך?... [אבל יש חכמים שזוכרים...] יש חכמים שזכרו - הם זכרו שיש ישות או שהם זכרו... - הוא זוכר קודם שהוא נוצר, כמו במעשה הידוע של ר' נחמן שהוא זכר עוד לפני שהוא בכלל נברא - הוא זכר כשהוא היה במחשבת האב, אין הכי נמי, אבל שם זה לא ישות, זה ביטול גמור, זה לא שאין שם זכירה, הוא יכול לזכור, אבל באופן של ביטול גמור.

[**שאלה:** הרב, במדריגה הזו של עובר במעי אמו, זה מתייחס כלפי האמונה והבטחון של אדם]

זה יותר מאמונה ובטחון, באמונה והבטחון יש 'אני', ואני מאמין זה נקרא "כאשר ישא האומן את היונק", **אומן** הוא מלשון **אמונה** - אמונה נקראת **אמונה** מלשון '**אומן**', מגדל, כל' הפסוק "ויהי **אומן** את הדסה" - מגדל, אני קיים ויש מישהו שמגדל אותי.

אבל כאשר הוא נמצא במעי אמו, הוא לא בוטח באמו, הוא לא סומך על אמו, כל המציאות שלו בטילה, זה למעלה ממציאות של אמונה ובטחון - אמונה ובטחון זה בבחינת "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן" - יש שפע, ומאיפה יבוא השפע - ממנו יתברך שמו, זה נקרא אמונה ובטחון, **אמונה** - זהו **א-מן**, שזה **המן** שירד, ומי זכה למן - מי שהיה לו **אמונה**, '**אומן**', הוא מתחבר לשפע ל'אין', ונעשה לו מציאות של מן.

אבל כשנמצאים כעובר במעי אמו, גם לא צריך להגיע למן - הוא ניזון ממה שאמו ניזונת, אוכל ממה שאמו אוכלת, וא"כ כל

מציאותו היא בעצם מציאות בטילה למציאות האם.

זה הגלות האחרונה, הגלות האחרונה זה 'עובר במעי אמו' - מצד הקלקול, עובר במעי אמו נמצא במקום הצר ביותר שיש, שזהו ה'צירי לידה', **צירי** לידה הוא משום שזה **מיצר** לאדם את מקומו - מתי האדם נמצא במקום הכי צר שיכול להיות? כשהוא עובר במעי אמו, זה המקום הצר ביותר שיכול להיות.

אבל מצד שני, זה 'מקום שאינו מקום' וא"כ, שם, זה "בצר הרחבת לי" - זה המדריגה השלימה של הגאולה האחרונה.

[**שאלה:** ואיך האדם יכול בעבודה שלו לכונן את עצמו, על כל פנים, לכיוון הזה, אם זה יותר מאמונה ובטחון, כיון שהרב אמר שזה שזה התיקון של הדבר - מה אנחנו מכירים יותר מאמונה ובטחון?]

כשהאדם מגיע לנקודה הפנימית, אז הפשט הוא שיש שם רק את מציאותו של הבורא יתברך שמו, כדברי הבעל שם טוב, שהאדם צריך לצירי שה' יתברך נמצא סביבותיו, והוא נמצא בתוכו, וזה כל מה שיש... - יש מדריגה של 'אין עוד מלבדו' כפשוטו שזה כבר עוד יותר גבוה, אבל יש גם שלב מתחת, שיש את מציאות הבורא, שזה כל מה שמקיף - והוא נמצא בתוכו, אם אתה נמצא בתוכו - אני לא מקוה אליו, אני לא מייחל אליו - **בקו יש תקוה** למעלה ולמטה, שזה בחינת אמונה ובטחון, אבל **בעיגול** אני נמצא בתוכו, והכל מוקף - א"כ יש לי את הכל, כי אני נמצא בתוך הדבר.

תמצית מהלך השיעור

פרק א' | ג' הבחנות המגיפה ושרשי המגיפות

ישנם ג' מהויות במגיפה מל' 'בגפו' - מה שאדם נמצא לבד, מל' מגופה - הסתרת האור הפנימי, חוסר אסיפת הדברים בבחינת גריפה - פירור.

א. שורש המגיפה היתה במצרים 'נגוף למצרים' ושם היה גילוי של 'הרפוא לישראל' בגאולת מצרים ביחס לג' החלקים שבמגיפה.

ב. עמלק בא בדרך בצאתם ממצרים בכדי להחזיר עליהם את המגיפה שהיתה במצרים, ומתגלה בביאתו ג' חלקי הקלקול שבמגיפה.

ג. היו ארבע מגיפות בכנסת ישראל שמוזכרים בתורה, ושרשם בעמלק, ורמוזים בשמו, וד' המגיפות הם: בעגל, בבעל פעור, במרגלים ובקורח.

פרק ב' | סילוק המגיפה ע"י 'כופר נפש' ויוהכ"פ

ד. מבואר בתורה שה'כופר נפש' מונע המגיפה שבמנין בני", ונאמרו בזה ב' מהלכים בדברי רבותינו א. מונים את המטבעות. ב. הכסף משמש ככפרה עליהם. ובהקבלה לכך, שני משמעויות ללשון כופר, מל' כיסוי, ומל' כפרה - ורמוז בו כפרה על מציאות הפירור, פר-כ'.

ה. עיקר כח הכפרה שמכפר על מציאות הנגף מצאנו ביוהכ"פ, שיש בו עבודה מיוחדת של קטורת שמקביל לכח הקטורת שהיה אצל אהרן שעצר את המגיפה.

ו. חידוד ג' התיקונים על ג' חלקי המגיפה שמתגלים מכח כניסת כה"ג לפני ולפנים.

פרק ג' | כח המגיפה ותיקונה במדריגת משה ואהרן

ז. משה ואהרן המנהיגים את כלל ישראל, ומוציאים אותם ממצרים, הם סיבת ה'נגוף למצרים', והם מתקנים את המגיפה.

ח. תיקון ג' החלקים שמצד אהרן זהו מכח כניסתו לפני ולפנים כמו שנתבאר.

ותיקון ג' החלקים שמצד משה בעלייתו להר.

ט. חידוד הקבלת מדריגת הגילוי שהיה לאהרן ב'ענן' בקה"ק בבחינת **פנים**, למדריגת הגילוי שהיה למשה בערפל - למעלה.

י. סיבת ה'נגוף למצרים' שמצד משה, במכת צפרדע היפך מדריגת צפור-דעה שבבחינת דעת דמשה וציפורה אשתו.

יא. סיבת ה'נגוף למצרים' שמצד אהרן במכת בכורות גילוי מיתת הגדול שבבית מכה שהוא היה גדול הבית.

פרק ד' | מהלך המגיפה ותיקונה במדריגת דוד

יב. מהלך נוסף במגיפה מכחו של דוד, בבחינת **פג** - 'בר נפלי', תהליך שלא מסתיים.

יג. הקבלת ג' חלקי המגיפה הראשונים שהוזכרו, למשה אהרן ודוד, משה כנגד ה'לבדו', אהרן כנגד כח הפרור - שתיקונו בצירוף, בשלום, ודוד כנגד כח ההסתרה.

יד. העמדת כח המגיפה שמתגלה בפג מכחו של דוד, והקבלתו לכח הסתרה שכנגד דוד, הפג - לא הגיע לסוף התהליך שזהו היציאה ללידה, לגילוי, אלא הוא עדיין בהעלם, בהסתרה.

טו. כיון שדוד עצמיותו הוא הסתרה, לכך סבר שאף כשימנה את בני", כח ההסתרה שהיא מהותו ישמש כ'כופר נפש', שכופר הוא מלשון כיסוי.

טז. עומק מדריגת הפג שבדוד שהוא 'בר נפלי', הוא כיסוי על הרוח של הצד העליון שמונח ב'**גפיים**' שזהו האיבר שהעוף, עף ללעילא, ומקביל לכיסוי ה**גוף** שעל הנשמה, ומצד כך, המגיפה היא גופא כח הכיסוי על מציאות הרוח הפנימית ומגלה את ה'בר נפלי', 'רוח נכאה' שמפילה למטה, ומסתירה את ה'גפיים' ה'רוח אפינו משיח ה', ומדריגת הרוח של 'מורח ודאין'.

יז. כל חלקי הקלקול של המגיפה מתגלה במגיפה שאצל דוד המלך.

פרק ה' | שורש המגיפה שמכח ה'אין מזל' ותיקונה

יח. גילוי שורש המגיפות בבעל חי - בעגל ששם שורש המגיפה ראשונה שבישראל שרמוז בע' של עמלק בהקבלה לכך לשון נגיפה נאמר דווקא בשור - בשור בפרט מכח קלקול של מדריגת יוסף הצדק שנקרא שור, ובכללות בבהמה כמבואר בגמ' ששורש ל' נגיפה נאמר בבהמה שלית ליה מזלא.

והעומק - ששורש המגיפה מכח סילוק המזל, ובישראל, יש בהם צד תחתון שאין להן מזל ומצד כך הם קרובים למגיפה, ויש בהם צד עליון שאין מזל לישראל, שמשם יונק מציאות המגיפה מהעולם, להפילם ללמטה מהמזל, אבל מכח האין הוא גם שורש התיקון.

יט. הצד התחתון מקביל ל'בר נפלי' דודו, והצד העליון מקביל ל'רוח אפינו משיח ה'".

כ. סילוק המזל באוה"ע מכח ירידה ממדריגת אדם למדריגת בהמה ששורשה בחטא עץ הדעת שע"י אכילת גפן נסתלקה הדעה ביין שהביא יללה לעולם ונמשל כבהמות נדמו, וזה גורם למגיפה.

כא. אצל ישראל כיון שהם במדריגת אדם, אינם יורדים למדריגת 'לית ליה מזלא' של בהמה, יתר על כן הם עולים למעלה ממדריגת אדם - שזה מתגלה בדוד ומשיח - המאד שלמעלה מאדם.

פרק ו' | מהות הארת המגיפה שבאחרית הימים ותיקונה

כב. האור של המגיפה שמתגלה באחרית הימים מכח אורו של משיח, ומצד הכיסוי שורשו בצירוף משיח בן דוד למשיח בן יוסף שנקרא שור שלכן שייך מציאות של יגוף, עיקר גילויה במדריגת הפג, ששום דבר לא יכול להיות מתוכנן ומונהג, הכל במדריגת הסתלקות הדעת ולכן היא מתגלה מכח פורים, ולכן עיקר תיקונו בלמעלה ממצואות הדעת.

כג. זה מקיף את כל העולם כולו ולא רק מקום מסוים, וממילא אין מקום לברוח אליו, רק לעלות למקום אחר לגמרי - ללמעלה מן הדעת, להיות עובר במעי אמו.

- [בלבביפדיה | מחשבה שיעורים כלליים](#) [1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur-מחשבה-בלבביפדיה>

Links

[1] <https://bilvavi.net/ency.thought.general>